

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
μελῶν τοῦ Συλλόγου Ε.Δ.Π.
πού ἐγκρίθηκαν κατὰ τὰ Ἀκαδ. ἔτη 1982-83 καὶ 1983-84

(* μὲ ἀστερίσκο οἱ διατριβές πού ἐγκρίθηκαν σέ ἄλλο Α.Ε.Ι.)

Ἀναστασία Παπαδία - Λάλα (τομέας Ἱστορίας), Ἀγροτικές ταραχές καὶ ἐξεγέρσεις στὴ βενετοκρατούμενη Κρήτη, 1509-1528. Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ Γεωργίου Γαδανολέου-Λυσσογιώργη.

Ἀντικείμενο τῆς μελέτης ἀποτελοῦν οἱ ταραχές πού ξεσποῦν στὴ βενετοκρατούμενη Κρήτη κατὰ τὶς τρεῖς πρώτες δεκαετίες τοῦ 16ου αἰ. καὶ ἰδιαίτερα ὁ χαρακτήρας τῶν γεγονότων καὶ οἱ θαυότερες αἰτίες τους. Σύμφωνα μὲ ἀνέκδοτα στοιχεῖα ἀπὸ τὰ βενετικά ἀρχεῖα, τὰ γεγονότα χωρίζονται σέ τρεῖς χρονικές φάσεις, 1509-1515, 1515-1523, 1526-1528, ξεκινοῦν ἀπὸ τοὺς ἀγροτικούς πληθυσμούς τῆς Κρήτης, ἐλεύθερους ἢ μὴ ἐλεύθερους κατὰ τὸ προσωπικὸ καθεστῶς καὶ ἐντοπίζονται στὴ δυτικὴ Κρήτη, τόσο στὴν ὀρεινὴ περιοχὴ τῶν Σφακιῶν ὅσο καὶ στὰ χωριά - φέουδα τοῦ διαμερίσματος τῶν Χανίων. Οἱ στόχοι τῶν ἀγροτῶν, ἀρχικά, εἶναι περιορισμένοι καὶ στρέφονται κατὰ τῶν κατώτερων ἀξιοματούχων τῶν περιοχῶν τους καὶ κατὰ τῶν τοπικῶν φεουδαρχῶν ἀπὸ τοὺς ὁποίους θρῖσκονται σέ ἄμεση ἐξάρτηση. Τὰ γεγονότα παίρνουν τὴ μορφὴ ἐξεγερσης, ὅταν ἡ βενετικὴ Πολιτεία, γιὰ νὰ ἐπιβάλει τὴν τάξη, ἐπιχειρεῖ νὰ καταστείλει τὶς κινήσεις διὰ τῶν ὀπλων.

Ἡ καταστολὴ ἐπιτυγχάνεται στὰ 1528, μὲ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα γιὰ τὸ διαμερίσμα τῶν Χανίων- ὅπως ὁμως ἀποδεικνύεται, δὲν ἔχει ὀριστικὸ χαρακτήρα, καθὼς τὰ γεγονότα ἐντάσσονται σέ γενικότερο πλαίσιο κοινωνικῶν συγκρούσεων ἀνάμεσα στὴ βενετικὴ Πολιτεία καὶ στοὺς Κρητικούς ἀγρότες, πού θὰ συνεχισθοῦν μέχρι καὶ τὴν παράδοση τοῦ νησιοῦ στοὺς Ὁθωμανοὺς (1669), καὶ ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ τὴ δυσλειτουργία καὶ τὴν παρακμὴ τοῦ ἰδιότυπου φεουδαρχικοῦ συστήματος τῆς Κρήτης, τὸ ὁποῖο οἱ Βενετοί, παρὰ τὰ πολλὰ μεταρρυθμιστικὰ σχέδια τοῦ 16ου καὶ 17ου αἰ., δὲν κατορθώνουν τελικὰ νὰ ἀναμορφώσουν.

Ἐλευθερία Παπουτσάκη-Σερμπέτη (τομέας Ἀρχαιολογίας καὶ Ἱστορίας τῆς Τέχνης), Ὁ Ζωγράφος τῆς Providence.

Ἡ μελέτη αὐτὴ ἐξετάζει τὸ ἔργο τοῦ Ζωγράφου τῆς Providence, ἐνός ἀγγειογράφου ἐρυθρόμορφης τεχντροπίας, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἀποδεικνύει ἡ συγγραφεὺς, ἐργάσθηκε γύρω στὸ 480-460 π.Χ., καὶ στὸν ὁποῖο ἔχουν ἀποδοθεῖ μέχρι σήμερα περισσότερα ἀπὸ 160 ἀγγεῖα, κυρίως ἀμφορεῖς καὶ λήκυθοι.

Ἡ ἐργασία χωρίζεται σέ ἐπτά κεφάλαια. Τὰ πρῶτα τέσσερα ἀναφέρονται σέ καθεμιά ἀπὸ τὶς περιόδους στίς ὁποῖες ἡ συγγραφεὺς κατέταξε τὸ ἔργο τοῦ ἀγγειογράφου (Περίοδος τῶν Ἀρχῶν, Πρώιμη, Μεσαία, Ὑστερη). Σ' αὐτὰ παρακολουθεῖται ἡ ἐξέλιξη τοῦ ἔργου του, συγκρίνεται αὐτὸ μὲ τὸ ἔργο ἄλλων σύγχρονων ἀγγειογράφων καὶ ἀναζητεῖται ἡ σχέση τοῦ ζωγράφου μὲ αὐτοὺς. Τὰ ὑπόλοιπα τρία κεφάλαια ἀναφέρονται στὴ χρονολόγηση τοῦ ἔργου του, στὴ σχέση τοῦ ζωγράφου μὲ κεραμεῖς καὶ στὰ ἀγγεῖα «τῆς τεχντροπίας» του.

Μὲ τὴν ἐργασία αὐτὴ, ἐκτός τῶν ἄλλων, τεκμηριώνεται ἡ σχέση δασκαλοῦ - μαθητῆ μεταξύ τοῦ Ζωγράφου τοῦ Βερολίνου καὶ τοῦ Ζωγράφου τῆς Providence, καθὼς καὶ ἡ